

Mikä on sinun tarinasi?

Miksi kirjoittaa elämäntarina?

- Matka itseen & löytöretki menneisyyteen
- ”Näin minusta tuli minä” tai ”Nyt ymmärrän, miksi kaikki tapahtui siten kuin tapahtui.”
- Kirjoittaminen lisää itsetuntemusta ja auttaa ymmärtämään myös muita
- Oma elämänpolku selkiytyy ja kirkastuu
- Terapeuttinen vaikutus
- Tarinat jäävät koottuina muistiin seuraaville sukupolville tai sukuhistoriasta kiinnostuneille

Miten kirjoittaa elämäntarinat?

- Apuna täytettävät kirjat
- Listaa vähintään asioita ranskalaisin viivoin
- Elämä runoksi
- Valokuvien > valitse 10 elämäsi kuvaa ja kerro niistä!
- Kirjoita elämäsi käännekohtia/avaintapahtumista
- Pieniä mieleen tulevia tarinoita eri elämän vaiheista > > kronologiseen järjestykseen > pikku hiljaa koko elämä
- Voit myös kirjoittaa työhistoriasta
- Haluatko osallistua Elämäntarinani-kurssille?

Huomioi nämä, kun alat kirjoittaa

- **Kenelle** kirjoitat?
- **Miksi** haluat kirjoittaa?
  - Vaikuttaa näkökulmaan, avoimuuteen ja siihen, että osaat valita kiinnostavat tarinat
- **Varaa aikaa kirjoittamiselle:** aseta tavoite

Muista: Sinä olet elämäsi paras asiantuntija ja voit kirjoittaa juuri sillä tyyllillä elämäntarinasasi kuin haluat.

Tiedon lähteitä 1/2

- Valokuvat
- Päiväkirjat, kirjeet, kortit, kalenterit
- Asiakirjat (todistukset, sopimukset)
- Sukulaiset! Käy kotipaikalla!
- Sukukirjat/muistelut
- Paikallishistoriikit ja muut teokset:
  - Onko sukusi Muolaalta?
- Työpaikkojen dokumentit (esim. henkilöstölehdet)

Tiedon lähteitä 2/2

- Sotilaskantakortit (<https://astia.narc.fi/uusiastia/>)
- <https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5978686496&aineistoid=2400642757>
- <https://digi.kansalliskirjasto.fi/etusivu>
- <https://finna.fi/> (valokuvat, julkaisut)

V:n 1919 mallia, yhden kesän
yksityisautona käytetty,
omistajan itseajama,
hyvä

**FORD-
AUTO**

4-5 hengelle, satuneesta syystä
myytävänä. Lähemmin
Pankinjoht. A. J. Kaila,
Suolahti.

18297

No. 32. Ajokortti
automobiilinkuljettajalle.

Pankinjohtaja, fil. maant. A. J. Kaila
Suolahtesta, synt. 29/6/1884

oikeutetaan täten kuljettamaan henkilö- ja
kuorma-automobiileja yksityisessä ja ammat-
tillisessa liikenteessä.

Tämä ajokortti on voimassa 3
pätevään kesä-kuuta 1924
ja oikeuttaa myös moottoripyörän
kuljettamiseen.

1924

1376-22

Huutokauppoja.

**Puutavara- ja irtaimisto-
huutokauppa.**

Suolahden Höyrysaha (Kaila &
C:o) konkurssipesän laskuun myy-
dään julkisella huutokaupalla maa-
nantaina kesäkuun 2 päivänä 1924
kello 1/2 10 ap. Suolahden rautatie-
aseman alueella:

2,5 std. kuusilautoja, puhtaita,
6,8 std. kuusilautoja, sinistyneitä
sekä
samana päivänä kello 10 ap. Suolah-
den rautatieaseman äärellä sijaitse-
van Suolahden Höyrysahan alueella:

Puutavaroita:

235,1 std. petäjälautoja, puhtaita,
32,6 std. kuusilautoja, puhtaita,
124,4 std. petäjälautoja, sinisty-
neitä,
22,9 std. kuusilautoja, sinistyneitä,
35,3 std. höylättyjä lautoja,
50,0 std. kantaamattomia kuusi-
lautoja,
59,8 std. kimpejä,
3,1 std. slating battens,
3,9 std. kantaamattomia kolvu-
lautoja,
57,0 std. raakki- ja hylkytavaraa,
133 syltä kimpiraaka-ainetta.

Huomautetaan, että puutavarat
myydään ensin vähissä erin ja sit-
ten koko määrä yhteismyynnissä.

Laiva ja irtaimistoa.

Ahti-niminen 8 hv. rautainen hinaa-
jalaiva kalustoituneen,
1 neljän hengen »Ford»-automobiili,
1 moottoripyörä »Wanderer»,
2 polkupyörää,
2 hevosta,
4 lehmää,
Hevosien valjalta. Nahkoja y.m.

Puutavaroista on huutokauppati-
laisuoksissa suoritettava 1/6 osa ja
muista koko hinta. Muut ehdot il-
moitetaan huutokauppatilaisuuksissa.

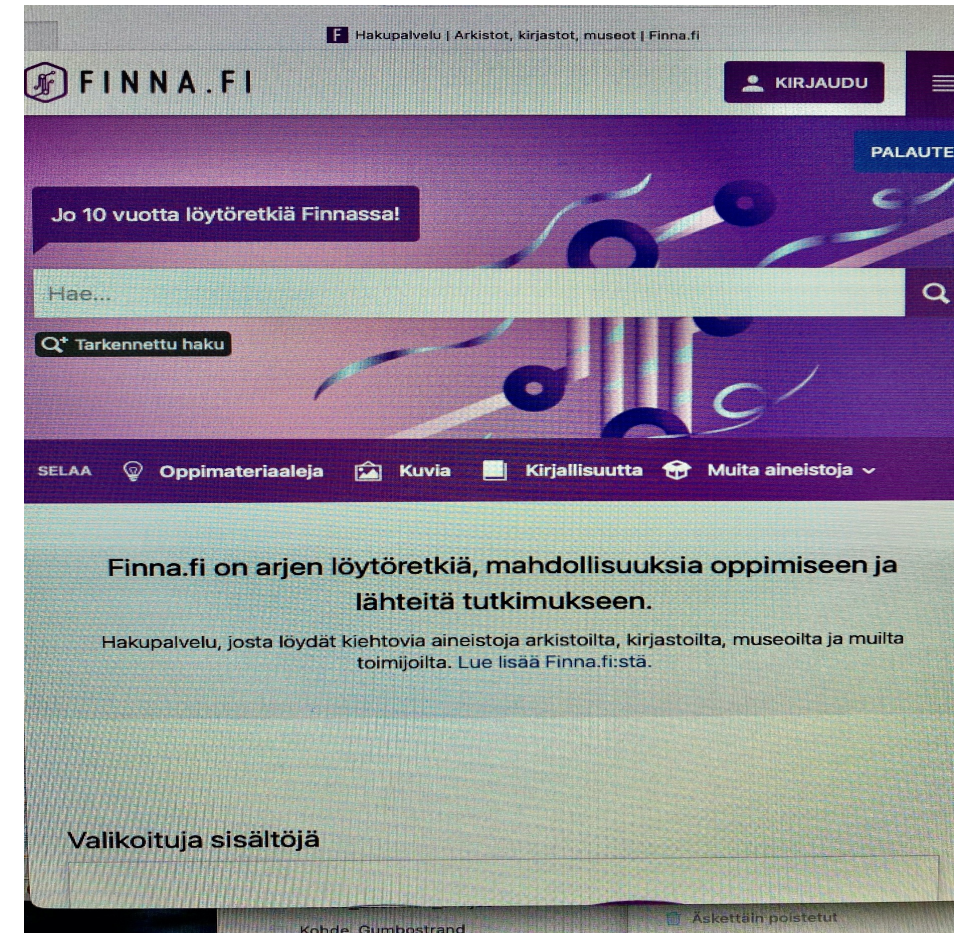
Lähempiä tietoja huutokaupattavasta
omaisuudesta y.m. asiaankuuluvista
seikoista antavat allekirjoittaneet pe-
sän uskotutmiehet.

Suolahdessa, toukokuun 13 p. 1924.

Isak Julin, Jukka Murttonen,
os. Tampere, os. Suolahti,
SI 4889

digi.kansalliskirjasto.fi ja finna.fi

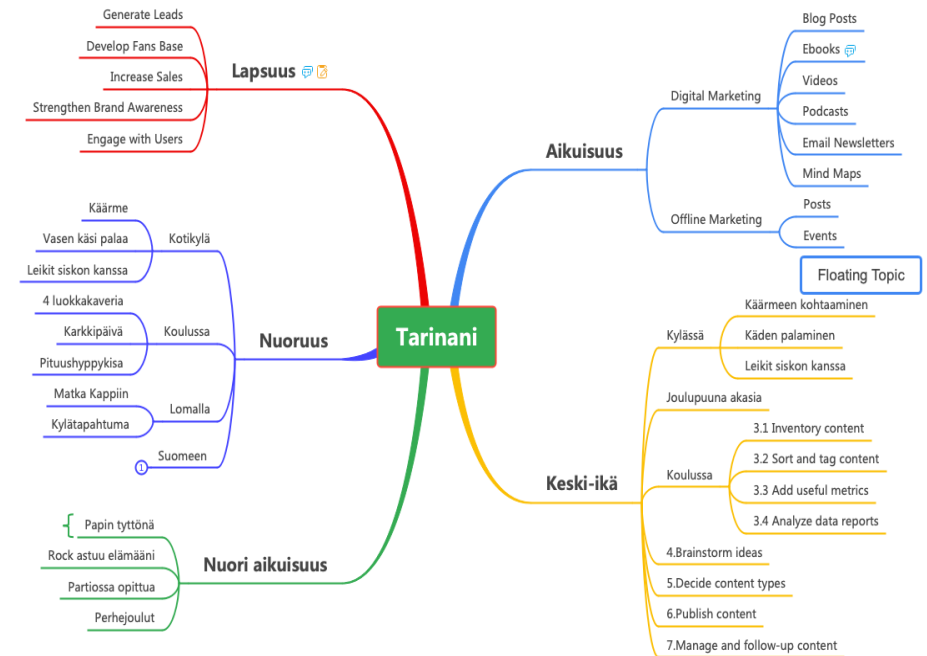

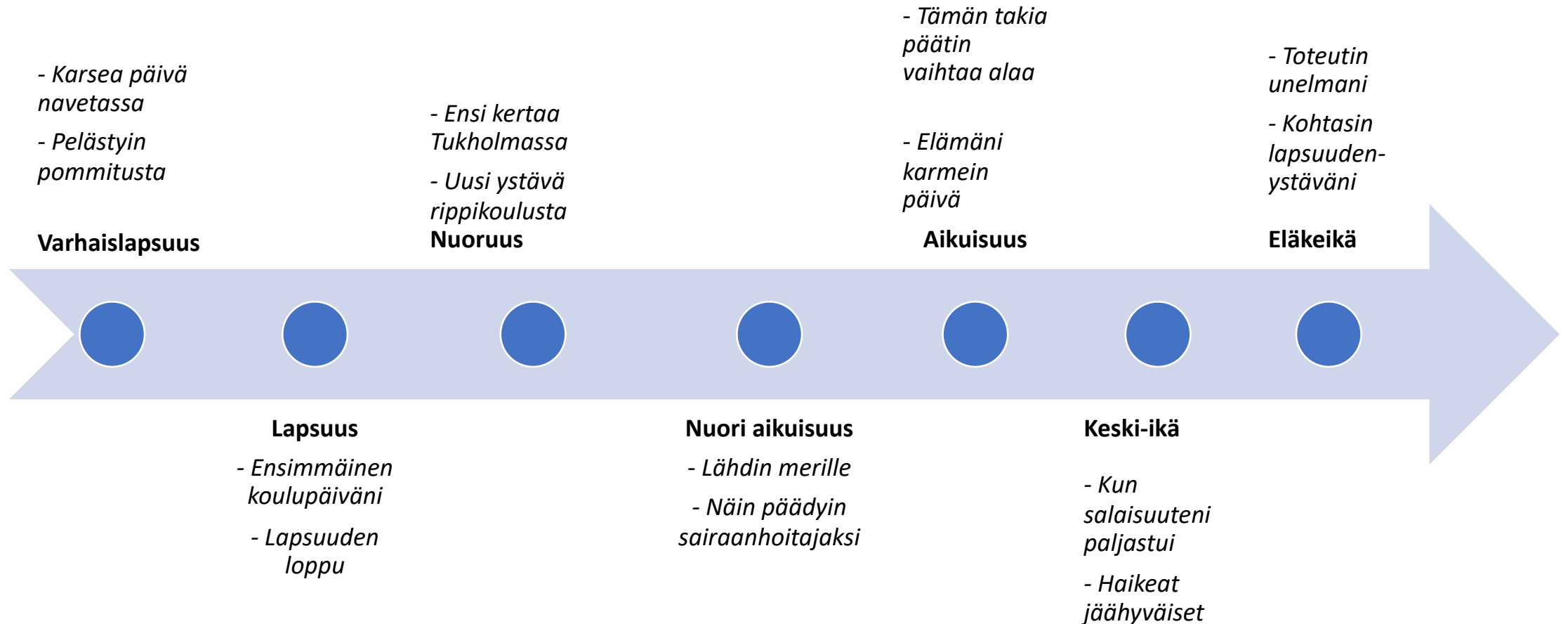
Mistä liikkeelle?

- Hahmota koko elämäsi

- Miellekartta (mind map)
- Käännekohtat/avaintapahtumat
- Tärkeimmät valokuvat
- Tee listoja
- Tee työsuunnitelma ja aikataulu
- Aikajana
  - esim. ikäkausien, asuinpaikkojen mukaan

Aikajana – Tarinani

Tapoja kirjoittaa*

- Kronologinen
  - aikajärjestys, esim. osoitteiden mukaan
- Temaattinen
  - aihe kerrallaan (esim. perhe, harrastukset, kriisit, työ)
- Psykologinen
  - Kriisin käsittelyyn pohjautuva
- Episodimainen
  - Katkelmat ja mielle yhtymät

Timo Montonen: Kirjoita elämäntarinas. Opas oman tarinan kirjoittamiselle havainnollisin esimerkein (2015)

Tarinan kerronta

- Tarinalla on **kertoja**
- **Peruskysymykset** (punovat juonta yhteen)
  - Kuka? Mitä? Missä? Milloin?
  - Miksi? Miten? Mitä seurasi?
- **Käännekohtat:**
  - Millaista oli ennen muutosta?
  - Mitä tapahtui? Miksi?
  - Miten selvisit? Mitä myöhemmin tapahtui?
- Tarinalla on **lukija/katsoja > mikä on kiinnostavaa?**

Mikä on kiinnostavaa 1/4

- Mikä tarinan lukijaa kiinnostaa ? *
  - **Syntymä** (pikkusisar, vasikka, keksintö)
  - **Kuolema** (ihminen, kyläkoulu, pankki)
  - **Uusi** (poikaystävä, koti, auto)
  - **Vanha** (kylän vanhin, satavuotias talo, kaappikello)
  - **Ensimmäinen** (ensisuudelma, harmaa hius, rakkaus)
  - **Viimeinen** (jäähyväiset, koululuokka, opiskeluvuosi)
  - **Kilpailu** (kilpajuoksu, pääsykoe, kilpakosinta)

* *Marketta Rentola: Kirjoita hyvin. Ilmaise itseäsi, tavoita lukijasi (2002)*

Mikä on kiinnostavaa 2/4

- **Kontrasti** (iso/pieni, läheinen/kaukainen, ruma/kaunis)
- **Muutos, murtuma, kasvu** (mieli murtuu, lapset muuttavat pois kotoa, pihan tammi, mitä opin)
- **Konflikti, vastakkainasettelu, törmäys** (tappelu, kolari, taistelu työpaikasta)
- **Tuho** (maanjäristys, räjähdys, tulva, myrsky)
- **Ero** (kumppanista, työpaikasta, päihteistä)
- **Liitto** (avioliitto, urheiluseura, ompeluseura)
- **Salaisuus** (sairaus, salaseura, sukusalaisuus)

Mikä on kiinnostavaa (3/4)

- **Paljastus** (rikos, paha teko, väärennös, rakkaus)
- **Lähtö** (kumppani lähti, järki lähti, laiva lähti)
- **Paluu** (tuhlaajapojan paluu, muuttolintu, kadonnut esine palaa omistajalleen)
- **Kauneus** (musiikki, maisema, lapsuudenkoti, kukat, ihmiset, koru)
- **Eksotiikka** (inkat, korallisriutta, arabialainen matto, emu, ulkomailla koettua)

Mikä on kiinnostavaa (4/4)

- **Raha** (kun sitä on/ei ole, suuri/pienituloinen)
- **Valta** (poliisi, kenraali, EU, asiantuntija, kapitalisti, valmentaja, herra)
- **Tavallinen tekee epätavallista** (piika saa isännän pojan, koira laulaa, nainen lähtee merille)
- **Epätavallinen tekee tavallista** (kuninkaallinen kohtaa köyhän, iskelmätähti käy ruokakaupassa)

Miten rakennan tarinan?

- Tarinan kulku voi olla esim.:
  - Alkutilanne (luodaan aukko)
  - Henkilön tahtotila/aikomus
  - Henkilön toiminta (kohti päämäärää)
  - Teot (juoni)
  - Vastaukset ja vaikeudet (vastustajat, olosuhteet)
  - Vaikeuksien voittaminen/osoittautuminen voittajaksi
  - Käänne (tappiosta sittenkin voittoon, voitosta tappioksi)
  - Loppuratkaisu (aukko täytetään)

* Timo Montonen

Tarinankerronta: kertoja

- Muistelijä

- Kertoo joutuisasti, tiiviisti, yksityiskohtia vältellen yleistäen

- Eläytyjä

- Tuo tapahtumat lukijan eteen, havainnoi, saa lukijan eläytymään

- Tulkitsija

- Miettii merkityksiä, syitä ja seurauksia

* Timo Montonen

Tarinankerronta: kertomisen muotoja

- **Kerronta**
  - Etenee sujuvasti, tiivistä
- **Kuvaus tuo lähelle ja havainnollistaa**
  - Esim. ympäristön/henkilöiden kuvailua
- **Dialogi eli vuoropuhelu**
  - Suoraa tai epäsuoraa
  - Kertoo henkilöistä

Näiden yhdistäminen toimii!

* Timo Montonen

Kirjoittamisesta

- Havainnolliset yksityiskohdat kiinnostavat
- Havainnollista tekstiä: ota aistit mukaan:
Kuulin.. Tunsin.. Näin.. Haistoin.. Maistoin
- Vähemmän adjektiiveja, enemmän kerronnan kautta
  - ”Isäni oli rohkea mies”. Miten näkyi?
- Jos vaikea päästä alkuun, käytä apusanoja
  - Tiedän, en tiedä, uskon, en usko, pelkään, toivon, uutta on, erikoista on, varmaa on, ilmeistä on, hankalaa on, aluksi, ensinnäkin – toiseksi - kolmanneksi, toisaalta, ajan myötä

Elämäntarinani-kurssi

- **Tavoite:** kurssin päättyessä sinulla on kirjoitettuna 12–24 tarinaa elämästäsi
- **Kokoonnumme 6 kertaa** (noin 2 h kerralla)
- Mukaan mahtuu **5–6 henkilöä / kurssi**
- **Käymme läpi koko elämänkaaren**
  - Oma lapsuus, nuoruus, nuori aikuisuus, aikuisikä, eläkeikä
  - Vanhempien ja isovanhempien tarinat
- **Yksityisyys:** jokainen jakaa sen verran kuin itse haluaa. Kaikki kerrottu jää ryhmän sisäiseksi asiaksi.

Elämäntarinani-kurssi

- **Miksi tehdä yhdessä?**
  - Kun yhdessä muistellaan, mieleen palautuu jo unohtuneita asioita (yhteinen matka menneisyyteen)
  - Yhdessä muisteleminen on kivaa!
- **Saat viikoittaisia** kirjoitustehtäviä > oma tarinasi
- Saat vinkkejä työsi tueksi ja henkilökohtaista apua
- Materiaalin turvin pysty jatkamaan työtäsi itsenäisesti
- Kerron myös, miten jatkaa jos haluat tarinasi **omakustanteeksi**

Elämäntarinani-kurssin palautteita

”Matka menneisyyteen on ollut huikea!”

”Sain tarinarakenne-ehdotuksia ja hyviä sytykekysymyksiä.”

”Sain vihjeitä ja ajatuksia siitä, miten juttua teknisesti rakennetaan teksteineen ja kuvineen. ”

”Hyvää oli kurssin avoin ja lämmin ilmapiiri.”

”Sain hyvän aineiston, jota työkaluna käyttäen voin rakentaa tarinaani.”

”Tutustuin hyviin tyyppeihin!”

Kiitos!

marjo.tiirikka@marilo.fi

040 512 0754

marilo.fi